

نومرو : ۱۰۹

اداره خانه

ایستانبول، جفال اوغلی، دائره اجتهاد

تله فون نومروسی : ۸۶۵

" Idjtihad " Constantinople

بشنجی سنه

اجتهاد

حریت فکریه یه خادم

هر هفته چیقار اجتماعی ، ادبی مجموعه

مدیر مرخص : الہامی صفا

۵ حزیران ۱۳۳۰

آبونه

سنه لك آلتی آیلق

تورکیا ایچین : ۵ غروش ۳۰ غروش

ممالك اجنبیه ایچین ۱۵ فرانق ۸ فرانق

نسخه سی ۵۰ یاره به

واقعا تورك ديليدر . لكن اوصاف و كوزل عشيرت لهجهسى كوچوك بر ايرماق كې ايدى . غربك جسم و خروشان امواج علومى اوكا داخل اوله مازدى . سينه اعصارده آقاركن عرب و عجم فيوض ادبيه سندن آريلان ينه صاف و براق ديكر ايكي ايرماغه قارىشىدى و بوندن ، كوزل ، و قور برنهر حصوله كلدى . شيمدى اونى اسكى مجراسنه چويرمك ، تكرار ايرماق حالته قويىمق ديمك اوله جغندن ، قطعياً جائز دكلدر .

خلاصه : بو آنه قدر عرب ، عجم و فرنك منبع نردن نه آلمشسه هېسى ادبىتمزه مكسوب قالمى . بعدمايوكسك مدنيتلره تماس ايتدكجه ينه لازم اولان الفاظ و تماثيلي عثمانىلاشدير مق صورتيه آلمى . چوق يازملى ، چوق اوقوتلى . لسانلرينه تايمين غايليت ايدن ملتربويله ياپديلر . هېچ برلسان و هېچ برادبيات خالص دكلدر . مثال اوله رق ذكرايتديكم فرانسزجه خليطه سنده لاتينجه و يونانجه دن باشقه بيك برلسانك مالى موجوددر . اوندن صوكرا ، « فنه لون » ك روح آثاري يونان ؛ قورنه يك اسپانيول ؛ پيه رلوتينك توركددر . احواله رفيقلىرىمزدن بعضلرينك يازيلرنده اجنبى اماره لرينه تصادف ايدرسك صراق ايمه يه لم . يرلى مالى استهلاك ايتك لزومندن لسان وادبىتمزى استئنا ايده بيليرز . محرر عيني زمانده بر محاربدر و حرب استيلاسز اولماز .

نور اسرائيل

زراع ايجون :

— صويك زراعتده لزوم و اهميتى —

اكيلرك بوويوب يشمسنة ضيانك حرارتك نه قدر بووك ياردېمى واره رطوبتك ده هان اوسېنده خدمتى واردر . بونك ايجون طوپراقده لزومى قدر سريئلكى محافظه ايده بيلمك ايجون ياغمورلرك كيكدېكى زمانلرده اكيلنلرى صولايه بيلمك چاره سنى دوشونليدر . صو چفتجيكده يالكز اكيلنلرى صولامق جهتيله دكل طوپراغى هولاندير مق صووتيله ده نباتاتك ايرېشمسنة يادديم ايدر صو هوادن ده آغبر اولديغندن اولجه حاضر لائمش اولان نه ولكره تقسيم ايدلېكى زمان طوپراغك آراقلرينه كره بيلمك ايجون اوراده كى هوايى صيقتديره رق چيقارير ويا قابل نفوذ اولان يرلره سورر بصورتله طوپراغك درينلركرينه

آچيق بر استدعاده بو نقراتى تكرار ايله دم . بن بونلرى بر وظيفه ايدينه رك سويله يورم اما ادباده هېچ بر فعاليت كورمه يورم .

اجتماعى حياتمزه برميل واردر كه لسانده ده علامتى مشاهده ايديلور : خلقه طوغرو يورومك . بو مسئله شايان تدقيقدر . خلقه طوغرومى يورويه لم ؟ خلقى مى بزه طوغرو چكلم ؟

مسائل اجتماعيه يابانجى اولمايانلر پك اعلا بيليرلر : بو كون آوروپاده اك بويوك رولى اويناين بورژوازى دينلن متوسط صنفدر كه معارف ، تجارت ، صنايع و تشبث شخصى ايله حصوله كلدى . اصلزاده لر پارلاق بررول اوينا مايور ، عوامك حالى ده معلوم . مملكتمزه پاشالردن و بكلردن متشكل ممتاز بر صنف ايله آغالر و عنوانسزلردن مركب بر عوام صنفى واردر . متوسط طبقه همان يوق كيدير ، بزده على الاكثر تجار و اصناف ده عوامدر . نه وقت تمايلات اصلتكارانه دن عارى ، مقتدر ، متشبث ، بر صنف متوسطمز وجوده كليسه اووقت آوروپاليلرك درجه مدنيتنه ارتقا ايديه بيله جكز . شيمدى ابراز ايديلن غيرتله هپ بو اورته طبقه يى ميدانه كتيرمك مقصدينه معطوفدر . بناءً عليه نه خلقه طوغرو يورومكدن ، نه خلقى بزه طوغرو چكلمكدن بر فائده چيقمماز . بز علمه ، فنه طوغرو ايلريه يه لم و خلقك تيقظنه مقتضى وسائلى احضار ايده لم ، زيرا اونك انتباهندن بزده مستفيد اوله جغز .

بو پره نسېي قبول ولسانه تطبيق ايدرسك دييه جكز كه « عوام ، الم كله سنى آكلماز ، اونك يرينه آغرى يازالم » ، فقط جمله نك احتياجه ، آهنگنه كوره الم ده يازاجغز ، آغرى ده دييه جكز و كويلوچو جوغنه (الم) ك (آغرى) ديمك اولديغنى ابتدائى مكاتبى معلمى و لغت كتابى واسطه سيله اوكره ته جكز . لسانمز نه ساده توركه ، نه يالكز عثمانليجه در ، فقط عثمانلى توركه سيدر ؛ يعنى اولكلر ، ثروتلر ، خزينه لر فتح ايتمش بر ملتك شان وسطوت كورمش ، نجات كسب ايتمش نفيس ، بلبلى لسانيدر . عثمانلى توركه سنك اك برنجى قايناغى

ایدیله ملیدر . یاقینده دیکر بر مقاله ایله ده اکیئرلرک چایرلرک
صولانسی اسویلله بیوده آقوب کیدن دره صولرندن پک فولای
بر اصول ایله استفاده ایدیله بیله جکئی ایضاحه غیرت ایده جکم .

محمد عبداله هورت

علاوه : نباتات کوکاری واسطه سیله طوپراقندن امده کلری
رطوبتی یاقراقریله بخار حالنده هوا به اعاده ایتدکلرندن باشلیجه
نباتک یشامسنی تأمین ایدن بوتنفس دائمی . رطوبتک موافق
برنسبتده بولونسیله حاصل وقابل اولور .

رباعیات خیام

تاکی زجفای هر کسی ننک کشیم
وین آتش روزگار بی رنگ کشیم
برخیز و غم جهان مخور کر مردی
عیداست بیاتامی گلرنگ کشیم .

هرکسک اره کاب ایتدیکی ظلم وجوردن دولابی نه زمانه
قادر قیزاراجاغز ؟ بورنکسز ، مشربسز روزگارک آتشیله
نه زمانه قادر یاناغاغز ؟ اگر آدم ایشه ک قاتل . جهانک غمی بیه
بایرام در ، گل . گل که گل رنگنده شراب ایچلم .

بنفس همیشه در نبردم چه کنم
وزکرده خویشان بدردم چه کنم
کیرم که زمن درگذرانی بکرم
زان شرم که دیدی که چه کردم چه کنم .

نفسله داغما محاده دهیم نه یایام ؟ ایتدکلرمدن طولابی وجدانم
درد و کدر ایچنده در نه یایام ؟ هایدی فرض ایدیم . که لطف
و کرملک بی عفو ایدرسین . بنم ایشله مش اولدیم کنهای کوردیکلگی
بیله یکمدن کوکلده حاصل اولان شرم و حیا عذابی نه یایام . [1]

[1] اکثریا عمر خیام ، باشقالرینی مؤأخذه ایتک ایسته دیکی
وقت ، مواخذیه موضوع اولان حالی کندیسینه عطف ایدره
کندی کندیسینی مواخذه ایدره . نازک واصل . بر اصولدر .
عمر خیام . بو رباعیده اک یوکسک واک متینا بیر اخلاق
بره نسبینی وضع ایدیور . اخلاق اک ساغلامی اودر ، که جنی
وجهنمی هپ انسانک وجدانه قویار . ایشله نیلن کنهای عفو
ایتمک حقی هیچ بیر کیمسه به ویرمن . هر دورلو حیدودانی
یایدیقندن ، جانلر و وجدانلر یایدیقندن سوکره کعبه به
کیتملک ، یاخود بیرچوق نماز قیلدماقله . بوتون خبائت لرک ،
بوتون جنابتلرک ، عفو ایدیله جکنه قائل اولان اخلاق نه یوکسک
در ، نه متین در . ع . ج .

طوغری نفوذ ایدن صویک ترک ایتدیکی بوشلقلر یکی و تمیز
هوا ایله طولار و ایشته بووجهله طوپراغک هوالاندلسی تأمین
ایدلش اولور [*] . صوفیر طوپراقردی ده اصلاح ایدره . خصوصیه
نهر و دره سولری کجدیکی اراضینک طبیعتنه کوره برچوق
معدنیاتی حل ایدره سوروکلیوب کتیرر و کجدیکی اراضی اوزرنده
خفیف بر طبقه حالنده ترک ایدره . دها مهجی اوله رقی ترکیبائنده
بولونان مولدالحموضه نک تأثیرله طوپراقردی کی آریمه یین کرک عضوی
کرک غیرعضوی بعض مواد نباتیه نک نباتاتک استفاده ایده بیله جکی
مایع برحاله کلکسی تسهیل ایده بیلمسیدر .

صوسز یعنی قوری بر طوپراقردی اکیئی یتشدیرمک قابل
دگلدر . چونکه تخملرک نشوونما بولسی یعنی پیشبرمه سی طوپراقردی
کافی درجه ده رطوبتک بولونسته متوققدر . بوجهته در که کوز
موسملرینک قوراق کیتسی چفتجیلریمزده درین برجان صیقندیسینی
اویاندریور . طوپراغه تخم سرپک ایچین یاغور بکلنیلن برلرده
تخم اکوت ایچین طوپراغی ایکی صورتله صولارلر : برسی تخم
اکمزدن اول حرک صولانیر ، سوریلیر و طوپراق یومشادقندن
صوکره تخم اکیلیر . تخمک نشوونماسنی تأمین ایده یلمک ایچین
طپانلرله طوپراق باصدیریلیر . تخمک طوپراقندن لازم اولان رطوبت
وغداسنی آله بیلمسی ایچین هر حالده طوپراقله تماسده بولونسی
شرطدر . طپانلانمایان طوپراقردی کی تخملر لایقيله طوپراقله تماسده
بولونه میه جتی جهته قوتلی کوکر صالاماز . طبیی صاغلام کوکاری
اوله میان اکیئرله طوپراقندن لازم اولان غدایی تدارک ایده میه جکی
ایچین ابی برکوده یه ده مالک اولامزلر . اکیلدکلن صوکره
صولانان طوپراقردی ایشه صو طبیعتیه طوپراغی باصدیراجنی
ایچین (طپانلامفه) اسطوانه کچمکه لزوم یوق ایشه ده کرک
رطوبتی اوزون مدت محافظه و کرک طوپراغک یوزنده حاصل
اولان کره (قایماق) - سرتلکی ازاله و تخملرک دها قولایقله
میدانه جقا بیلمسی ایچین طوپراغک اوزرندن خفیف برطیرمق
کیرمک لازمدر . فقط هر حالده اولکی اصولی ترجیح ایتک دها
فائده لیدر . طوپراغک نوع وجنسنه کوره صویک فائده و خدمتی
دکیشیر . مثلاً کیره جلی ، قومی ، سیلی طوپراقلر یازموسملرند
پک زیاده ایصندیقندن صفوق وموسمندد ویریلن صولر محصولی
برقاج مثله قدر آرتیره بیلیر . بالچقلی طوپراقلر ایشه پک زیاده
ایصنازسه ده صویک سهولتله نفوذیه مساعد اولدینی جهته بو
کبی طوپراقلرده صوبی اولکلر اوزرندن کولله نیجه یه قدر بریکد
یرملیدر . ایشته کوریلور که صو نباتاتک اکثرا زیاده عیاج اولدینی
بر غداسی اولقله برابر فقیر طوپراقردی بیله رنجبرک آمکنی
بیوده قیلیمه جق الاپی وسائط اصلاحیه دن بریسیدر . بتاء علیه
طوپراقلرک ترکیباتی و تحت ترابینک قابل نفوذ - اولماسنه یعنی
آلت طبقه سنک صولرک سوزولوب کچمسنه - مساعد اولوب اولدینی
خلاصه اراضینک قیمت حکمه و کیمویه سی و کرک صولرک
موسم صرف و اصول اسقائیه سی لایقيله تعین ایدره هر حالده
رنجبره بویوک فائده لر تأمین ایدیجی نتیجه لرالده ایدیله جکنه شبهه